

उद्यमो भैरवः

SATISAR

THE CULTURAL HERITAGE

नौदेहेन सती देवी भूमिभवति पार्थिव। तस्माद्गु पुनौ सरस्तु विमलोदकम्। षड्योजनायत् रम्यं तदधेरं व विस्तृतम्। सतीदेशगिति ख्यातं देवाकीर्णं मनोहरम्।
The goddess SATI, with the body in the form of the boat, becomes the earth and on that earth comes into being a lake of clear water, known as SATIDESA. A Sporting place of Gods.
कः प्रजापतिरुदिरष्टः कश्यपश्च प्रजापतिः। तेनैव निर्मितं देशं कश्मीरख्यं भविष्यति।।

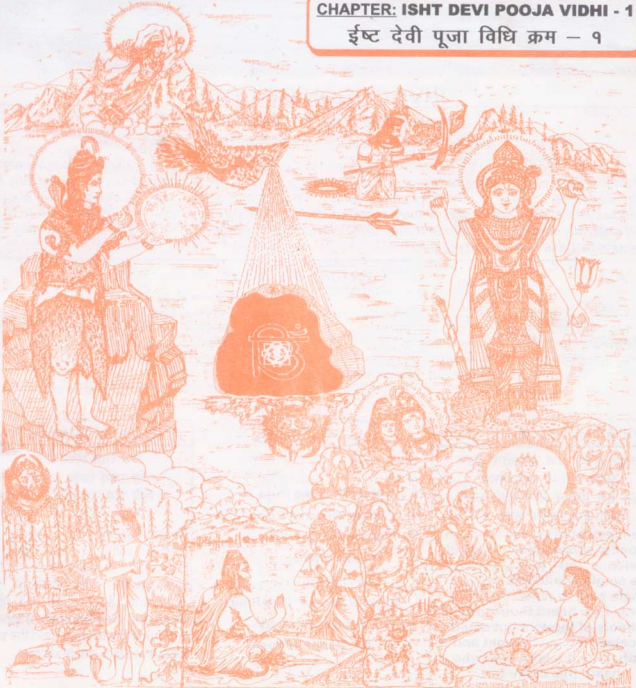
Prajapati is called Ka, Kashyapa is also a Prajapati, Built by him, This place will be called "KASHMIR"

A Cultural Window of Satisar Foundation

SAPTRISHI-5084 KASHMIRI PANDIT VISTHAPAN-19 VIKRAMI-2065

CHAPTER: ISHT DEVI POOJA VIDHI - 1

ईष्ट देवी पूजा विधि क्रम - १

A View of ProposedSATYSAR PEETH

INVOCATION OF GODS

ॐ ज्याय स्वन्तष्चितिनो मा वि यौष्ट संराघयन्तः सधुराश्वरन्तः
अन्यो अन्यस्मै वहगु वदन्त एत सद्गीवी नान्वः सम्मनसस्कृणेमि”

May the developed and prosperous nations and their individual members respect the sovereignty of the nations and on the other hand every individual may respect the senior member of the society. Every person should do nothing without fully considering the merits and demerits of his deeds. They should be industrious and should not pause till they accomplish their goal paying single minded attention to it. They should cultivate mutual friendship and may talk to each other with gentility and affection. They may impart knowledge to make every heart purified?

सरस्वती वन्दना

अनादिरूपां अजन्मरूपां, अधिन्यरूपाम वन्दे, वन्दे ।1।
कुन्ददशानां श्वेतवसनां गौरवर्णाम् वन्दे, वन्दे देवीं ।3।
सत्सुखरूपां चितसुखरूपाम आनन्दरूपाम, वन्दे, वन्दे ।5।
विदद्यादायिनी तमोहारिणी, अमृतवर्षिणीम्, वन्दे, वन्दे ।7।
ज्ञान दायिनी, मुक्तिदायिनी मार्गदर्शिनीम् वन्दे, वन्दे देवी ।।

बन्द्रवदनां, पद्मनयनां हंसवाहनाम् वन्दे, वन्दे देवीं ।2।
सत्यस्वरूपां शिवस्वरूपां, सुन्दर-रूपाम वन्दे, वन्दे ।4।
पुस्तकधारिणी, वीणावादिनी, वाणीदायिनीम्, वन्दे, वन्दे ।6।
भयहारिणी, अभयदायिनी, आतङ्कनाशिनीम्, वन्दे, वन्दे ।8।

डा.बी.एन.कल्ला

Divine Dance of Lal Ded

लतन हुन्द माज लारयोम वतन
अकी हावनम अकचीवथ

इम इम बोजन तिम काने मतन
ललि ब्रूज पूतन कुनी कथ

The Flesh of my soles stuck to the paths which I took to search that eternal 'one', that showed me the single pointedness and a single path to reach that only one. Lala heard thousands schools of thought but could conceive a single thought and a path. Why doesnot one, who hears this crave for!

Contents

1. Mata Ragyna Puja
2. Mata Sharika Puja
3. Mata Zuala Puja
4. Readers Write

Cover Page

Birth of Satisar (Kashmir)

Art & Design by

Sh. Satish Munshi

Pearls of Rup Bhawani

रिछ स्यछ विद्या क्राजि आगरय्
तसि गरय् व्यब्व् सागरय् ग्याहे ।
करि सूर्य उदय् चलि गटकारुय्
सहज् विचार तथ् साबूद ।।

Riddhi-Siddhi-Vidya (facets of the Divinity) will gush out of their eternal source. It will give name and fame to the seeker. The brilliant sun of prosperity & realities will rise and eradicate the darkness of ignorance. Everything will shine and the path will be simple straight and clear.

शिव जुव ज्ञान पनुन कर द्यथ ईकागरत्

व्ययि कैह मत् करत् जिंद मरत् दित् समाध ।

कोरमुत क्रोवमुतं स्वरमुत मशरत्..... ।

मुचरिथि ज्ञान न्यथर करत् पान् याद

करनस न करनस बुहना योत करत्

व्ययि कैह मत् करत् जिंद मरत् दित् समाध ।

“BATA BATA KAWA BATA”

The cultural ethos of all communities has started taking its present shape during the pre-historic times. The social values and taboos continue to chisel and shape with the evolution. But the basic essence of the social fabric does not change even after the ions. Similarly, Kashmiri Pandit Community, a miniscule one developed its own cultural ethos and polished it to suit alongwith the times. The first chronicler, Kalhana has quoted several of our exemplary characteristics, especially of mutual help for social good. In this he refers to invader Hun King Mihirkula a shaivaite himself whom Kashmiri Pandits refused to accept as the King for demolishing several Buddhist temples of Kashmir and putting to sword thousands of Buddhist monks. Kalhana attributes to a strong social bond within the Kashmiri Pandits which gave them strength to face the kingship. Also, the maxim in Kashmiri “Bata Bata Kaw Bata” explains

the social strength through unity and mutual help.

Unfortunately during pathan rule, this bond and sense of mutual help to advance the community interest suffered and got diluted and the high sounding phrase of “Bata Bata Kaw Bata” also demised and instead came up the culture of individual character which is decidedly a negative trend and may lead us to decimation and social disintegration.

It is, therefore, imperative that we again take up this mantle to explain to our coming generations to essence of Bata Bata Kaw Bata and inculcate in them a virtue by which wherever, they go they keep their community interests foremost and help fellow community members economically, emotionally, financially and whatever, and ensure mutual economic and social prosperity to ensure a sustained growth of the community as one of the strong social monoliths world over.

-Tatha Astoo

मुद्रणीय भग्न वक्तव्य,

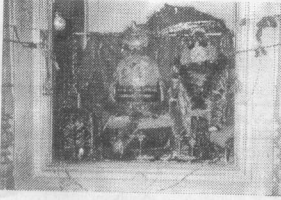
अमि कि प्गम न्यैतु सण कणिस समयस
पण पकान। अमि क पत्रन उधुड तमावन। अमि
क इदम दासज।

Sharda is our language. Let us start writing it Satisar shall be shortly bringing out a sharda primer for common masses

V. Wangnoo
वि. वाग्न

श्री महाराज्ञी भगवती पूजन विधि

(माता महाराज्ञी का चित्र साथ रखें)

गणपति जी का ध्यान करें

ओं शुक्लाम्बर धरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्।

प्रसन्नवदनं ध्याये सर्वविघ्नो पशान्ताये ॥

अग्निप्रीतार्थं सिध्दयर्थं पूजितो यः सुरैरपि।

सर्वविघ्नच्छिदे तस्मै श्री गणाधिपतये नमः ॥

गुरूः ब्रह्मा, गुरूः विष्णुः, गुरूः साक्षात् महेश्वरः।

गुरूरेव जगत् सर्वं तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

गुरवे नमः, परम गुरवे नमः, श्री परमेश्चिन्ते गुरवे नमः, श्री परमाचार्याय नमः ॥

आदिसिद्धम्यो नमः ॥

देवी महाराज्ञी का ध्यान / व नमस्कार करें !

निर्गुणे! निष्क्रिये! नित्ये सच्चिदानन्द रूपिणि।

नमोस्तुते महाराज्ञि पाहिमाम् शरणागतम् ॥

अनामिका (Sun Finger) में पवित्रक पहनें (या फूल हाथ में रखें)

यदि अँगूठी हो तो (नग के बगैर) पवित्रक की जगह पहने

वसो पवित्रमसि शतधारं वसूनां पवित्रमसि सहस्रधारं।

अयश्माव प्रजया संसजामि, रायस्योषेण बहुला भवन्ती ॥

रत्नदीप को तिलक व फूल (अक्षत) चढ़ावे

स्वप्रकाशो महादीपः सर्वतः तिमिरापहः।

प्रसीद मम गोविन्द दीपोऽयं परिकल्पितः ॥

धूप को तिलक व पुष्प (अक्षत) लगावें

वनस्पति रसो दिव्यो, गन्धाढ्यो गन्धवत् ॥

आधारः सर्वदेवानां धूपोऽयं परिकल्पितः ॥

सूर्य भगवान का ध्यान करे (Offer the flowers & Argh to sun)

नमो-नमो धर्म निधानाय, नमः सकृत्साक्षिणे।

नमः प्रत्यक्ष देवाय, श्री भास्कराय नमो नमः।

निर्माल्य पात्र (थाली) में जल की धारा डालते हुए पढ़ें।

यत्रास्ति माता न पिता न बन्धुः भ्रातापि नो यत्र सुहृज्जनशच

न ज्ञायते यत्र दिनं न रात्रिः, तत्रात्मदीपं शरणं प्रपद्ये ॥

आत्मने नाराणाय आधार शक्तये श्री महाराज्ञी देव्यै पूजन निमिते।

धूप-दीप संकल्पता

सिद्धिर अस्तु दीपो नमः, धूपो नमः

बायां जनेऊ रखकर पितरो को जल दान दे

नमः पितृभ्यः प्रतेभ्यो, नमो धर्माय विष्णवे। नमो यमाय रुद्राय कान्तारपतये नमः

ऊँ तत सत् ब्रह्म अद्य तावत्(Name of the Month)... पक्ष

...शुक्ल पक्षस्य वासरां... DAY...अष्टम्यां..... श्री महाराज्ञी

देव्यै पूजनं निमिते धूपः स्वधा दीपः स्वधा

पुनः दाये तरफ जनेऊ रखें

यदि आप महाराज्ञीपीठ पर बैठे हो तो आप माता महाराज्ञी पर जल चढ़ावे।

पानी पाध्य के लिए देवे (Offer water to the feet)

श्री राज्ञ्यै भगवतयै पाध्यं नमः

पाध्य का बचा हुआ पानी छोड़कर नया पानी लेवे और अर्घ्य देवे

श्री राज्ञ्यै भगवतयै अर्घ्यं नमः

तिलक लगाते हुए पढ़ें।

श्री राज्ञ्यै भगवतयै गन्धो नमः

अपने आप को मध्यमा अँगुली (Middle Finger) से तिलक,

अर्ध-फूल चढ़ावें

परमालम्ने पुरुषोत्तमाय, पंचमूतात्मकाय, विश्वात्मने मंत्रनाथाय,

आत्मने नारायणाय, आधार शक्तये समालमनं।

गन्धो (तिलक) नमः, अर्घो नमः, पुष्पं नमः ॥

माता पर फूल चढ़ाते हुए पढ़ें

त्र्यक्षरी विद्यायै नमः, नारायणी देव्यै नमः, नागहारायै नमः, अम्बायै

नमः, वितस्तायै नमः, भूचरी खेचरी मुद्रायै नमः, नवमुद्रा विलासिन्नी

नमः, नवम्यै नमः, नवाक्षर्यै नमः, क्षीराम्बुधि प्रियायै नमः, राज्ञ्यै नमः,

मनुराज्ञ्यै नमः, काश्यप्यै नमः, मुनिराज्ञ्यै नमः, रत्नराज्ञ्यै नमः, युगराज्ञ्यै

नमः, सिन्धुराज्ञयै नमः, नदीराज्ञयै नमः, नदराज्ञयै नमः, बिन्दुराज्ञयै
नमः, नारदराज्ञयै नमः, आत्मराज्ञयै नमः, पुत्रराज्ञयै नमः, ध्यानराज्ञयै
नमः, जयराज्ञयै नमः, ईशानराज्ञयै नमः, राक्षीइयै नमः, स्वाहारराज्ञयै
नमः, वह्निराज्ञयै नमः, योगराज्ञयै नमः, यज्ञराज्ञयै नमः, जगद्राज्ञयै नमः,
तत्त्वराज्ञयै नमः, वाग्रराज्ञयै नमः, पञ्चदशाक्षरी राज्ञयै नमः, ॐ ह्रीं
भूतेऽस्त्रीभ्यर्वै नमः,

ॐ ह्रीं श्रीं रां क्लीं सौः भगवत्यै राज्ञये ह्रीं स्वाहा
श्री राज्ञयै दैव्यै अर्चो नमः, पुष्प नमः दीप/घूप चढाते हुए पढे
श्री राज्ञयै देव्यै घूपं, दीपं/कर्पूर परिकल्पयामि नमः।

(फूल हाथों में लेकर) पढ़ें व चामर करें

लीलारब्ध स्थापित लुप्ताखिल लोकं,
लोकातीतै यौगिभिर् अंतर हृदि मृश्याम।
बालादित्य श्रेणि समान द्युति पुज्यां,
गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

आशा पाश क्लेश विनाशं विदधानां,
पादाम्बोज ध्यान पराणां पुरुषाणाम्।
ईशीम् ईशाङ्गार्घं हरं तां तनुमध्यां,

शारिका अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

प्रत्याहार ध्यान समाधि स्थिति भाजां,
नित्यं चिते निर्बृति काष्ठां कलयन्तीम्।
सत्य ज्ञानानन्दमयीं तां तडित् आमां,

शारदा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

चन्द्रपीडा नन्दितमन्द स्मितवक्रां
चन्द्रपीडा लड, कृत लोला लकभाराम्।
इन्द्रोपेन्द्रा ह्यर्चित पादाम्बुज युग्मां,

राज्ञी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

नाना कारैः शक्ति कदम्बैः भुवनानि,
व्याप्य स्वैरं क्रीडति यासौ स्वयमेका।
कल्याणीं तां कल्पलताम् आनतिभाजां,

त्रिपुरा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

मुलाघारात् उरथित वन्ती विधिरच्चं,
सौरं चान्द्रं धाम विहाय ज्वलिताङ्गीम्।
स्थूलां सूक्ष्मां सूक्ष्मतरां ताम्-अभिवन्दां

वाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

आदि क्षान्ताम् अक्षर मूर्त्यां विलसन्तीं,

भूते भूते भूत कदम्ब प्रसवित्रीम्।

शब्द ब्रह्मानन्दमयीं ताम् अभिरामां,

बाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

यस्याः कृक्षी लीनम् अखण्डं जगत् अण्डं,

भूयो भूयः प्रादुर अमृत अक्षतमेव।

भत्रां सार्धं तां स्फटिकाद्रौ विहरन्ती,

दुगा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

यस्याम्-एतत्प्रोतम्-अशेषं मणिमाला,

सूत्रे यत्-वत् क्वापि चरं चाप्यचरं च।

ताम् अध्यात्म ज्ञान पदव्या गमनीयां,

काली अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

नित्यः सत्यो निष्कल एको जगदीशः,

साक्षी यस्याः सर्गविधौ सहरणे च।

विश्वत्राण क्रीडन शीलां शिवपत्नीं,

लक्ष्मी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

पूजा काले भाव विशुद्धिं विदधानो,

भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः।

वाचां सिद्धिं सम्पत्तिम् उच्चैः शिवभक्तिं,

तस्या वश्यं पर्वत पुत्री विदधाति।।

गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे॥

माता पर फूलों का छत्र चढावे

श्री राज्ञयै भगवतयै छत्रं परिकल्पयामि नमः।

माता को आईना (Mirror) दिखाते हुए पढ़े।

श्री राज्ञयै भगवतयै आदर्श परिकल्पयामि नमः।

थोड़ा पानी किसी (निर्मात्म्य पात्र) में छोड़ते हुए पढ़े।

श्री राज्ञयै भगवतयै पूजन निमतं घूप दीपात् सद्कल्प सिद्धिरस्तु
घूपो नमः दीपो नमः

साफ पानी निर्मात्म्य पात्र में छोड़ते हुए पढ़े

श्री राज्ञयै भगवतयै वासो नमः

भगवती को मन से आधा प्रक्रम करें तथा माफी माँगे।

अन्नं नमः, अन्नं नमः, आच्यम्, आच्यम्, अन्नम् अद्य दिने अद्य यथा सद्कल्पात्
सिद्धिर अस्तु अन्नहीनं क्रियाहीनं विधिहीनं द्रव्यहीनं मन्त्रहीनं च यद्गतं तत्
सर्वम् अछिद्रं सम्पूर्णम् अस्त

हाथ में पानी रख कर पढ़े।

श्री राज्ञयै भगवतयै आचमनीयं नमः

माता के सामने दक्षिणा रखें व पढ़ें।

एता राज्ञ्यै सदक्षिणा अनेन प्रीयन्तां प्रीताः सन्तुः।

(तत नैवेद्य) अब नैवेद्य लाये।

नैवेद्य की थाली को छूकर मन्त्र पढ़ें

अमश्लेषुभ्रुया अमृतीकृत्य। अमृतमस्तु अमृतायातां नैवेद्यं सावित्रिणि सावात्रिस्य देवस्य त्वासवितुः प्रसवे अश्विनो ब्राह्म्यां पूषो हस्ताभ्यामादवे। श्री महागणपत्यादि कलश मण्डल देवताभ्यः, वासुदेवादिभ्यः विष्णु पंचायतन देवताभ्यं। अन्यड. करी देव्यै क्षेमड. करी भवान्यैः सर्वशत्रु घातिभ्यै इह राष्ट्रधाधि पितये रुद्रराज भैरवाय (only in Jammu, recite the name of the Bhairav of your area) पञ्च चत्वारिंशद् वास्तोषपति याग देवातायः, इंद्रयादिभ्याः दशलोकपालेभ्यः, आदित्यादिभ्यो, एकादश ग्रहस्याः, महागायत्रे, सावित्रे, सरस्वतये, हेरकादिभ्यो, वटुकादिभ्योः ॐ तत्सद् ब्रह्मा अधतावत् तिथो। DAY भासस्य शुक्ल पक्षस्य अष्टमया तिथौ DAY वासरायां श्री महाराज्ञी भगवतयै (ईश्टदेवि) संताषणार्थां श्री महाराज्ञी पूजन निमित्ते ॐ नमो नैवेद्य नेवेदयामि।

चटू को (जो हम छत पर मातृकाओं के लिए बाहर रखते हैं) छूते हुए पढ़ें।

या काचिद्योगिनो रौद्रा सीम्था, धौरतरा परा, खेचरी, भूचरी, रमा तुष्टा भवन्तु में सदा, आकाश मातृभ्यः, अन्नं नमः अर्धो नमः पुषं नमः (चटू को तिलक व अर्घ-फूल लगायें)

भगवती के लिए एक छोटी थाली में नैवेद्य रखें।

श्री राज्ञ्यै भगवतयै नैवेद्यं नेवेदयामि नमः

थोड़ा भोग अलग से क्षेत्रपालों के लिए रखे व पढ़ें।

थो अस्मिन् निवासति क्षेत्र क्षेत्रपालः संकिकरः तस्मै निवेदयाम्यद्य बलिं प्राण्यी संययुतम्।।

क्षां क्षेत्राधि पतये अन्नं नमः।

रां राष्ट्राधि पतये अन्नं नमः।

सर्वभियं वरप्रद मयिपुष्टि पुष्टपति दधातु।

माता के विश्व (फोटों) पर पुष्प (flowers) डालते हुए क्षमा माँगें।

उद्यद्विवाकर सहस्त्ररुचिं त्रिनेत्रां सिंहासनोपरिगततामुगोपवीताम्।

खडगाम्बुजाढ्य कलशमृतपात्रहस्तां राज्ञीं भजामि विकसद्ददनारविन्दाम्।।

तारामिन्दुकलिकावर्तसितं वेदसागरमणिं मनोहरम्।

यो जपेदुषसि रत्नमालया राज्यमाशु लभते स साधकः।।

भूतिभिन्दुनवबिम्बमण्डितां नादबिन्दुललितां जपेतु यः।

वरमेकमुकवारणस्थितो ज्येष्ठति स्मयमयानडरीत्रणे।।

रसां जपेद्यो भुवनेशि मन्त्री त्वन्मन्त्रमध्ये मदनोपतपः।

रम्भां समालिङ्गय विमानचारी लीलां भजेन्नन्दनवाटिकायाम्।।

वह्निबीज मणिमाद्यसिद्धिदं बिन्दुविम्ब शशिखण्ड मण्डितम्।

यो जपेन्निशि धनाभिलाषवान् स क्षणाद्रवति वित्तदोषमः।।

कामराजममराभिवन्दितं यो जपेन्निशुवनेडक्षमालया।

तस्य यान्ति वशतां सुराडङ्गनाः किं पुनर्जागति भूमुदङ्गनाः।।

शक्तिं भक्त्या यो जपेच्छक्ति पूजाकाले कालीपाद पार्ष्णितातः।

नक्तं तस्य स्मेरवक्त्रा घृताची वश्या वेश्या स्वंगता वा शची च।।

भगवत्यै तथा राज्ञ्यै नाममन्त्रमिति स्मरेत्।

यो देवि तस्य वश्याः स्मुर्यैवस्याष्टसिद्धयः।।

मायां नमोन्ते यदि साधकेन्द्रो जपेन्महेशानि शिवालयस्थः।

तत्रैव देवी परमार्थराज्ञी पश्यते सद्यो वरसिद्धि दात्रीम्।।

ठट्टयं यदि जपेन्निशाक्षये क्षीरमुक् स्वतटिनी तटस्थितः।

जिष्णुविष्णु कमलासनेश्वरा यान्ति देवि वशतां तदा क्षणात्।।

भूगेहवृत्त त्रायनागपत्र षडारयोन्मश्रकबिन्दुबिम्बे।

निषेदुषी राजकुलाधिदेवीं राज्ञीं भजे राजकलावर्तसाम्।।

देवि श्रीभूतघात्रीप्रवरगुणयो निष्कले निर्गुणे में माये

मातः शरण्ये गिरिवरतनये चिन्मये तत्त्वरूपे।

दुर्गे चण्डि प्रमाथे त्रिपुरविजयिनि स्मेरवके वरेण्ये

कारुण्याढये प्रशस्ते सुरदिजितुते राज्ञी वै त्वं प्रसीद।।

आनन्द वर्धनं गुह्यं परमैश्वर्यकारणम्।

भोगापवर्गदं पुण्य। दारिद्र्य भयनाशनम्।।

आपन्नोस्मि शरण्योसि सर्वावस्थासु सर्वदा भगवती त्वां प्रपन्नोस्मि

रक्ष मां शरणागतम् क्षमापुष्पाणि दत्त्वा

उभाभ्यां जानुभ्यां पाणिभ्यां शिरसा

वचसा, उरसा मनसा च नमस्कार करोमि नमः

Jyotishacharya & Karam Kand Shiromani

Sh. Kashi Nath Handoo (Shiv Nagar)

गाशिर अछर

वज्रलि कॅनि चोप

VUAZU'LI KANI TSO'P

To bite a bit of the red side (red and ripe side of a fruit)

To mind ones own interest and not the other loss.

या द्वादशक परिमण्डित मूर्तिरेका सिंहासन स्थितमतौमुरगैवशर्ता च ।
देवीम अनन्यगतिरीश्वरतां प्रपन्नां तां नौमि भर्गवपुषीं परमथ राज्ञीम् ॥

In the last chapter of the Ragyna Pradurbhava in Brighu Samhita King Ravana in order to gain temporal power and glory worshipped goddess Parvati (Shama) who manifested herself to him in all her Nine aspects. For sometime he remained sober-minded and worshiped the goddess with all devotion, but later on because of his misdeeds Goddess Shama ordered Lord Hanuman to take her to Satisar. It is said that the Grandfather of Ravana, Rishi Pulatsya lived in Kashmir and it was he who had requested his Isht Devi "Shama to bestow her presence to him in Sri Lanka. The legend says that after the killing of Ravana (Sri Lanka) at the order of Lord Shree Rama Lord Hanuman carried her to Satisar (Kashmir) along with 360 Nagas. In Kashmir the Goddess Shama came to be known as **Khair Bhawani** or **Ragyna Bagwati**. How she became gouri (fair complexioned) from the dark complexioned one is an interesting story already elaborated in various purans. Her favourite offering consists of rice cooked in milk and sugar and all other vegetarian forms of diet.

अत्र स्थितामृच्छन्ता सा क्षीरखण्डाण्यभोजना ।
सात्विका सत्यरूपा सा देवी पंचदशाक्षरी

She was installed at village **Tulamulla**. Tulamulla is surrounded by the villages of Borus (Bhawanish), Ahatung (Tungish), Ladwun (Labdawan) wokur (Bhageh).

About 2½ miles to the east of Tulamulla lies the village of Dudharhom on the main branch of the river Sindh (Shirivara refers this place under its old name Dugdhasrama).

In the Sanctum Sanctorium, the main spring dedicated to Goddess Khir Bhawani has an irregular septagonal shape with its apex called Pad (पार) in the east. The northern and the southern sides are longer than the western side which is called Shir (शिर). The shape of the spring represents the seed Mantra Aim (ॐ).

The water of spring changes its colour indicating the auspiciousness or inauspiciousness of future events. It changes the amrit into **Red, Pink, Orange, Green, Blue** and has often **light Green, Red, Rosy, Black and Milky white** shades. Adul Fazal in (16th century) and Swami Vivekananda in the yr. 1894 have testified the fact.

Some times there arise bubbles in the water which form the yantra (Geometrical figure) of goddess Ragyna or a snake or serpent shape or omkar shape.

The legend says that a pious Brahmin named Krishna Pandit of Habba Kadal in Srinagar had a vision about the location of the Kheer Bhawani. In his vision he was asked to hire a boat at Shadipora where from a snake would guide him to reach the destination. The snake guided him through swampy and Marshyland, of Achar Lake until he reached the hollow trunk of a mulberry tree on the bank of a spring. Discovery of this holy spring has been made on Ashtami of Jyeth month. So annual Mela is held on every Jyesta Ashtami.

The goddess Kheerbhawani is also known as **Rani Brearie** (Brear in Kashmir is Bhairavi) the supreme **Bhairavi**. Her Geometrical figure is given here along with the presiding deities of different Aawarans (आवरण).

Her Mantta is

ॐ ह्रीं श्रीं रां क्लीं सौ. भगवत्ये रायै ह्रीं स्वाहा.

ध्यान

उद्यत्-दिवाकर सहस्र रुचिं त्रिनेत्रां,

संहासनोपरिगतामृगोपवीतां ।

खड्गगाम्बुजाढय-कलशाभूषात्र हस्तां,

राज्ञीमजामि वरुसहद्वन्द्वारविदाम् ॥

बिन्दुस्त्रयश्च षडश्रं च वृत्ताष्ट बलमम्बितम् ।

वशत्रयं धरा सद्य राज्ञी श्री चक्रमीरितम् ॥

1. A Bindu - A point - श्री महाराज्ञिनयं नमः

2. Trikon - A triangle - महा कालिदे नम, महा सत्स्वर्दे नम, महाक्षर्ये नम

महाराज्ञी राजराजेश्वरी राजर्ज्य
(कश्मीरी भाषा में एक लीला)

राजर्ज्य रानिब्राजरी

लगय पादन व पाजरी, राजर्ज्य रानिब्राजरी
बुथहा सुलिमुले, राज्जा छे तुल्लमुले
दुध हय भावस डुलि डुले - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

केंह वान डूंग-नावन

रज्ज्य रज्ज्य फल छि प्रावन

केंह यिवाव ननवाजरी - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

अलम चानि लछिवजय

केंह छि लोचि केंह छे थजय

स्वर्ग-बोजि अज्ज अज्जन्दिक - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

सम छिय सुनसन्दिय

मखत्य छिय अज्ज अज्जन्दिक

लागय व पोश-गोन्दिय - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

शाहमार छुय चे हटे

प्रजा छय चे मटे

यिमहा व लटि लटे - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

म्य छयना चाजनी कल

जाय दिय म्य पादन तल

व्थरावय व मखमल - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

चन्दन कुल मंज नागस

विहित छख पोश-बागस

पम्पोश पूजि लागस - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

दुदहामि द्युत म्य ताराह

बोजतम जार-पाराह

कास्तन म्य लाचाजरी - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

यस चोन नाव मशे

तस छय पश पशे

नरकग मंज सु क्रुशे - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

युस चोन नाव स्वरे

तस क्या यम करे

जाय चाज्ज म्यानी घरे - राजर्ज्य रानिब्राजरी॥

राजर्ज्य रानिब्राजरी

3. Shatkon hexagon - सरस्वरी नमः, लक्ष्मी नमः, अष्टदश
भुजायै नमः, दशाननायै नमः, गौर्यै नमः,

4. Valia - A circle - The relation between an individual
and the cosmos.

5. Ashta Dal - Eight lotus leaves - डड्ढाँ नमः, महेश्वरायै
नमः, कुमारायै नमः, वेणवै नमः, वाराहयै
नमः, नरसिंहै नमः, ऐन्दवै नमः, चामुण्डायै नमः

6. Tri Valai - Three Circle (Innermost Circle) - ब्राह्मी
शक्तै नमः, माहेश्वरी शक्तै नमः, कुमारी
शक्तै नमः, वेणवी शक्तै नमः

Middle Circle - सर्व शक्तोभिनी मुदायै नमः, सर्व शिवशक्ती मुदायै नमः।

सर्वार्कणी मुदायै नमः, सर्व वाशिनकरी मुदायै नमः॥

Outer Circle - अणिमा सिद्धि नमः, महिमा सिद्धि नमः।

लघिमा सिद्धि नमः, ईष्ट सिद्धि नमः॥

7. Dwar - The Door - Here we worship Lord Ganesha,
Kumar Ji, Indra Dev and others.

When being stationed in his (Ravana's) house, she felt vexed
by his omissions, she resolved to proceed to the original native
place of Pulatsya Rishi, i.e. Kashmir in the vicinity of
Haramukha mountains, she ushered in the rule of law and
piety, so came to be known as the great Empress (Mata
Raghini).

Lord Ram directed Hanuman with the words, "Oh Hanumana
- the bravest of all, take charge of Almighty Goddess - (Shree
Shama) and proceed with ever nimble gait towards Kashmir.
This (Flight of yours) will provide immense virtue to you".

O, Bhariava, that Shama mounted on the Serpents - King
Ananta, surrounded by three hundred and sixty snakes, was
carried to a place in Kashmir, where the land is as soft as
cotton, and thus earned the name of "Tulamulyakam"
(Tulamulla). Here in these peaceful surroundings; she became
calm and composed, in occult incantation of fifteen syllable
Mantra.

*Maha Raghini Pradurbava also indicted that on every
fifteenth day of the Bright fortnight of Assuja month Shree
Rama in the company of Sita Mata undertakes a
pilgrimage to Kheer Bhawani and on 8th & 9th day of the
bright half of the month of Assuja Manndodari and
Bibehshanna visit the Shrine respectively. The mighty
Hanuman stands guard there all the time.*

The main assembly and annual festival at Tulamulla
Khirbhavani is observed on Zeshta Ashtami. However,
people attend the shrine on every Shukla Ashtami, observe
fast, and attend night prayers at Tulamulla.

V. Wangnoo

श्री शारिका भगवती पूजन विधि:

जगतमाता श्री शारिका भगवती का चित्र (Photo) सामने रखें

गणपति जी का ध्यान करें

ॐ शुक्लाम्बर धरं विष्णुं शशिलग्नं चतुर्भुजम् ।

प्रसन्नवदनं ध्याये सर्वविघ्नो पशान्तये ॥

अभिप्रीतार्थ सिद्ध्यर्थ पूजितो यः सुरैरपि ।

सर्वविघ्नच्छिद्ये तस्मै श्री गणाधिपतये नमः ॥

गुरूः ब्रह्मा, गुरूः विष्णुः, गुरूः साक्षात् महेश्वरः ।

गुरूरेव जगत् सर्वं तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

गुरवे नमः, परम गुरवे नमः, श्री परमेश्चिन्ने गुरवे नमः, श्री परमाचार्याय नमः ॥

आदिसिद्धय्यो नमः ॥

देवी चक्रेश्वरी (शारिका) का ध्यान/व नमस्कार करें !

प्रद्युम्न शिखरासीनां मातु चक्रोपशोभिताम् ।

पीठेश्वरीं शिला रूपां शारिका प्रणमाम्यहम्

अनामिका (Sun Finger) में पवित्रक पहनें (या फूल हाथ में रखें)

यदि अँगूठी हो तो (नग के बगैर) पवित्रक की जगह पहने

वसो पवित्रमसि शतधारं वसूनां पवित्रमसि सहस्त्रधारम् ।

अयक्ष्मा वः प्रजया संसृजामि, रायस्पोषेण बहुला भवन्ति ॥

रत्नदीप को तिलक व फूल (अक्षत) चढ़ावें

स्वप्रकाशो महादीपः सर्वतः तिमिरापहः ।

प्रसीद मम गोविन्द दीपोऽयं परिकल्पितः ॥

धूप को तिलक व पुष्प (अक्षत) लगावें

वनस्पति रसो दिव्यो, गन्धाढ्यो गन्धवत्तः ।

आधारः सर्वदेवानां धूपोऽयं परिकल्पितः ॥

सूर्य भगवान का ध्यान करे (Offer the flowers & Argh to sun)

नमो-नमो धर्म निधानाय, नमः सकृत्साक्षिणे ।

नमः प्रत्यक्षदेवाय, श्री भास्कराय नमो नमः ।

निर्मात्य पात्र (थाली) में जल की धारा डालते हुए पढ़ें।

यत्रारित माता न पिता न बन्धुः भ्रातापि नो यत्र सुहृज्जनश्च

न ज्ञायते यत्र दिने न रात्रिः, तत्रात्मदीपं शरणं प्रपद्ये ॥

आत्मने नाराणाय आधार शक्तये श्री शारिका देव्यै

पूजन निमित्ते। दीप-धूप संकल्प्यात् सिद्धिर अस्तु दीपो नमः, धूपो नमः

बायां जनेऊ रखकर पितरो को जल दान दे

नमःपितृभ्यःप्रतोभ्यां, नमो धर्माय विष्णव नमो यमाय रुद्राय कान्तरपतये नमः

ॐ तत सत् ब्रह्म अद्य तावत् (आषाढ शुक्ल नवम्या) वासरा

Day.....श्री शारिका भगवतये दीपः स्वघा धूपः स्वघा

पुनः दाये तरफ जनेऊ रखें

यदि आप शारिकापीठ पर बैठे हो तो आप माता शारिका पर जल चढ़ावे

थोड़ा सा जल हाथों में धारण करके माता के चित्र (Photo) पर

जल की बूंदों से पाद्य दे पानी पाद्य (Offer water at feet) के लिए दें

श्री शारिका भगवतये पाद्यं नमः

हाथ में पाद्य का बचा हुआ पानी छोड़कर नया पानी लेवे और अर्घ्य दें

श्री शारिका भगवतये अर्घ्यं नमः

तिलक लगाते हुए पढ़ें।

श्री शारिका भगवतये गन्धो नमः

अपने आप को मध्यमा अँगुली (Middle Finger) से तिलक,

अर्घ-फूल चढ़ावें

परमात्मने पुरुषोत्तमाय, पंचमूतात्मकाय, विश्वात्मने मंत्रनाथाय,

आत्मने नारायणाय, आधार शक्तये समालम्बनं ।

गन्धो (तिलक) नमः, अर्घो नमः, पुष्पं नमः ॥

फूल चढ़ाते हुए पढ़ें

गौर्यै नमः, शच्च्यै नमः, अलकायै नमः, प्रस्तरायै नमः, बालायै नमः

दीप्तार्यै नमः, कुलाकुलोपदेशाच्चै नमः, कालायै नमः, भद्रकाल्यै नमः,

जगदम्बायै नमः, लक्ष्मि नमः, वटुकार्यै नमः, चेतनायै नमः, विद्यायै नमः,

स्कन्दमात्रेयै नमः, कार्शमीयै नमः, गजास्यजन्त्र्यै नमः, षोडशशस्वर

रूपार्यै नमः, कुलाकुलविचारिण्यै नमः, शिलापूजन हर्षितार्यै नमः,

शिलारूपार्यै नमः, भैरव्यै नमः, राजराजेश्वर्यै नमः, योगगम्यार्यै नमः,

भर्गशिखायै नमः, भद्रिकायै नमः, बलदायै नमः, पुत्रदायै नमः, पीठस्थितार्यै

नमः, षट्पत्र क्रम पूजितायै नमः, वसुकोण स्थितायै नमः,
त्रिकोमपूजनप्रियायै नमः, ठकुरायै नमः, त्रिपुरायै नमः, त्रिलोकजनन्यै नमः,
ओं ह्रीं श्रीं हूं फ्रां आं शां शारिकायै नमः।

श्री शारिका भगवतयै अर्घो नमः, पुष्पं नमः।।

दीप/घूप चढाते हुए पढ़े

श्री शारिका भगवतयै पूजन निमित्तै घूप, दीप/कंपूर परिकल्पयामि नमः।

(फूल हाथों में लेकर पढ़े ... व...चामर करे)

लीलारब्ध स्थापित लुप्ताखिल लोकां,

लोकातीते योगिमिर् अंतर इदि मृत्याम्।

बालादित्य श्रेणि समान द्युति पुत्रां,

गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

आशा पाश क्लेश विनाशं विदधानां,

पादाम्मोज ध्यान पराणां पुरुषाणाम्।

ईशीम् ईशाद् गार्ध हरां तां तनुभ्यां,

शारिका अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

प्रत्याहार ध्यान समाधि स्थिति भाजां,

नित्य चिते निवृति काष्ठां कलयन्तीम्।

सत्य ज्ञानानन्दमयीं तां तडित आम्हा,

शारदा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

चन्द्रपीडा नन्दितमन्द स्मितवक्रां

चन्द्रपीडा लड्कृत लोला लकभाराम्।

इन्द्रोपेन्द्रा घर्चित पादाम्बुज युग्मां,

राज्ञी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

नाना कारै शक्ति कदम्बैः भुवनानि,

व्याप्य स्वैरं क्रीडति यासी स्वयमेकां।

कल्याणीं तां कल्पलताम् आनतिभाजां,

त्रिपुरा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

मुलाधारात् उत्थित वन्ती विधिरन्ध्रं

सौरं चान्द्र धाम विहाय ज्वलिताङ्गीम्।

स्थूलां सूक्ष्मां सूक्ष्मतरां ताम्-अभिवन्धां

ज्वाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

आदि क्षान्ताम् अक्षर मूर्त्यां विलसन्तीं,

भूते भूते भूत कदम्बं प्रसवित्रीम्।

शब्द ब्रह्मानन्दमयीं ताम् अभिरामां,

बाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

यस्याः कुक्षी लीनम् अखण्डं जगत् अप्णं,

भूयो भूयः प्रादुर अमृत अक्षतमेव।

भर्त्रां सार्धं तां स्फटिकाद्रौ विहरन्तीं,

दुगा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

यस्याम्-एतत्प्रोतम्-अशेषं मणिमाला,

सूत्रे यत्-वत् क्वापि चरं चाप्यचरं च।

ताम् अध्यात्म ज्ञान पदव्या गमनीयां,

काली अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

नित्य सत्यो निष्कल एको जगदीश,

सक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च।

विश्वत्राण क्रोडन शीलां शिवपत्नीं,

लक्ष्मी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

पूजा काले भाव विशुद्धि विदधानो,

भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं य।

वाचां सिद्धि सम्पत्तिम् उच्चैः शिवभक्तिं,

तस्या वश्यं पर्वत पुत्री विदधाति।।

गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे।।

माता पर फूलों का छत्र चढावे

श्री शारिका भगवतयै छत्रं परिकल्पयामि नमः।

माता को आईना (Mirror) दिखाते हुए पढ़े।

श्री शारिका भगवतयै आदर्शं परिकल्पयामि नमः।

थोड़ा पानी किसी (निर्मात्य पात्र) में छोड़ते हुए पढ़े।

श्री शारिका भगवतयै पूजन निमित्तै घूप दीपात् सदकल्प सिद्धिरस्तु द्यूषो नमः दीपो नमः

साफ पानी निर्मात्य पात्र में छोड़ते हुए पढ़े

श्री शारिका भगवतयै वासो नमः

भगवती को मन से आधा प्रक्रम करें तथा माफी माँगे।

अन्नं नमः अन्नं नमः आञ्ज्यम् आञ्ज्यम् अन्न अद्य दिने अद्य यथा सदकल्यात्

सिद्धिर अस्तु अन्हीन किण्वहीन विधिहीन द्रव्यहीन मन्त्रहीन च यदात् तत् सर्वम् अष्टद्वं सम्पूर्णम् अस्त

हाथ में पानी रख कर पढ़े।

श्री शारिका भगवतयै आचमनीयं नमः

माता के सामने दक्षिणा रखें व पढ़े।

एता भगवतयै सदक्षिणा अनेन प्रीयन्तां प्रीताः सन्तु।

(तत् नैवेद्यं) अब नैवेद्य लाये।

नैवेद्य की थाली को छूकर मन्त्र पढ

अमृतेशुद्रया अमृतीकृत्य। अमृतमस्तु अमृतायतां नैवेद्यं सावित्राणि सवात्रिस्य

देवस्य त्वासावितुः हस्ताभ्यामाद्ये। श्री महागणपत्यादि कलश मण्डल देवताभ्यः

वासुदेवादिभ्यः विष्णु पंचायतन देवताभ्यः। अम्यङ्करी देव्यै क्षेमङ्करी भवानी,

सर्वशत्रु घातित्यै इह राष्ट्राधिपतये रुद्रराज नैरवाय (only in Jammu)
पञ्च चत्वारिंशद्बास्तोषपति याग देवाताय, इंद्रयादिया, दशलोकपालेभ्यः,
आदित्यादिभ्यो, एकादश ग्रहभ्यः, महागायत्रे, सावित्रे, सरस्वतये, हेरकादिभ्यो
वटुकादिभ्यो ॐ तत्सद् ब्रह्मा अघतावत् तिथौ। आषाढ मास्य शुक्ल पक्षस्य
... नवम्यां Day..... वासरायां श्री शारिका भगवतये (ईष्टदेवि)
संताषणार्थं श्री शारिका पूजन निमित्ते ओ नमो नेवेद्य नेवेदयामि।

बटू का (जो हम छत पर मातृकाओं के लिए बाहर रखते हैं) भूत हुए पढ़ें।
या कचिद्योगिनी रौद्रा सौम्या, घोरतरा परा, खेचरी, भूचरी, रमा तुष्टा भवन्तु
में सदा आकाशं मातृभ्यः, अन्नं नमः अर्घो नमः पुष्पं नमः

(चटू को तिलक व अर्घ-कृत लगावें)

भगवती के लिए एक छोटी धाती में नैवेद्य रखें।

श्री शारिका भगवतये नैवेद्यं नेवेदयामि नमः

थोड़ा मोग अलग से क्षेत्र पालो के हेतु रखे व पढ़ें।

यो अस्मिनि निवासति क्षेत्रपालः सत्किंकर तस्मै निवेदयाम्यद्य बलि पानीय संयुक्तम्।।

क्षां क्षेत्राधिपतये अन्नं नमः।

रां राष्ट्राधिपतये अन्नं नमः।

सर्वभयं वरप्रदं मयिपुष्टिं पुष्टपतिं दधातु।

माता के विग्रह (फोटो) पर जमा पुष्प अर्पण करते हुए पढ़ें।

श्री शारिके शरण्ये त्वं मयि दासे दयां कुरु

ऋण रोग भय शोक रिपून्नाश्य सत्वरम्।

अमे सुरेशि योगीन्द्र अमृत पायन तत्परै।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 1

कामे कामित कामानां पूरणे पूर्णताप्रदे।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 2

चार्वङ्गि कटि कन्दर्प लावण्ये विश्वमोहिनि।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 3

टड,कधारिणि शत्रूणां तिलशां देहखण्डिनि।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 4

तारे निर्सगं गम्भीरं भवसागरं तारिणि।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 5

पार्वति त्रिजगन्मातः हिमवदं वंशपावने।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 6

यक्षिणीष्टाष्ट सिद्धिनां दायिनी देवपूजिते।

श्री शारिके नमस्ते अस्तु पाहि मां शरणागतम्।। 7

आपन्नोस्मि शरण्योसि सर्वावस्थासु सर्वदा भगवती त्वां प्रपन्नोस्मि

रक्ष मां शरणागतम् इत्यादि क्षमापुष्पाणि दत्त्वा

उभाभ्यां जानुभ्यां पाणिभ्यां शिरसा वचसा च उरसा

मनसा च नमस्कारं करोमि नमः

Jyotishacharya & Karam Kand Shiromani

Sh. Kashi Nath Handoo (Shiv Nagar)

Readers Write.....

- 1) **Dr. Bal Krishen Bhat - U.S.A.**
Satsar team is doing a wonderful job. We wish them all the best.
- 2) **Sh. C.L. Sapru - Surat**
Kindly provide me the material on "Saints of Satisar". I also received the Navreh Card along with the "Vaie". Thanks.
- 3) **Sh. Vilas Ganjoo - Srinagar**
Kudos to you all who have taken up a mission for propagating & preserving Kashmiri Shaivism and Socio-Cultural ethos of Kashmiri Pandits.
- 4) **Sh. Shiban Krishan, Behind Army Headquarter Camp, New Delhi.**
My best wishes for continuation of the noble cause undertaken by your organization.
- 5) **Sh. B.L. Kash Kari & Sh. B.N. Zutshi Vasundara Enclave**
Thanks for the calendar, I distributed all of them. Kindly accept

my good wishes for the revival of our fading away Cultural & Social Heritage

- 6) **Major General, J.N. Taimmi, Dehradun**
Kindly send the religious cultural publications to me regularly.
- 7) **Mr. B.K. Zutshi Dehradun**
Kindly send the religious cultural publications to me regularly.
- 8) **Sh. Duda Gujrat, Via e-mail**
Kindly send a list of items which are available free of cost at Satisar Heritage Shop.
- 8) **Mrs. Veena Bhan Via e-mail**
It is after 54 years I could understand the meaning of "Pestle" in our Rituals. Thanks.
- 9) **Mrs. Radika Sood, Kolkata**
Slow & Steady wins the race. Satsar has proved this. Good wishes for unparalleled work in shaping the cultural destiny of our community & then India.

Dear Friends,

The work taken up by the "Satsar Foundation" cannot reach to its ultimate target without your participation. We need you for you being the limbs of our culture. Culture is not a static thing it is always dynamic. So, involve your self in propagating the free literature by inhabiting these practices & values.

From this issue onwards our material will be not the just to fill the pages by articles, but it will be a course material for the people who want to know & practise the different schools of Kashmiri order. So read & qualify yourself.

Cover Page Story :- BIRTH OF SATISAR & KASHMIR

The land of Kashmir was occupied for six manvantras since the beginning of Kalpa by a vast lake in the pirpanjal range form veri Nag to Baramulla called the Satisar.

(Lake of Mata Sati Parvati)

नौदेहेन सती देवी भूमिमवति पार्थिव। तस्मात् भूमौ सरस्तु
विमलोदकम्। षड्योजनायतं रम्यं तदधेर्ण च विस्तृतम्।
सतीदेशमिति ख्यातं देवाक्रीडं मनोहरम्।

The goddess SATI, with the body in the form of the boat, becomes the earth and on that earth comes into being a lake of clear water, known as SATIDESHA.....A Sporting place of Gods.

कः प्रजापतिरुदिदष्टः कश्यप च प्रजापतिः। तेनेदं निर्मितं
देशं कश्मीराख्यं भविष्यति।।

Prajapati is called Ka, Kashyapa is also a Prajapati, Built by him, This place will be called "KASHMIR"

Once Devraj Indra & Mata saci appeared on the bank of this lake in a playful mood. There appeared a Daitya Chief named Sangrahsutra. One seeing most beautiful Devrani saci the demon discharged semen in the lake. Mad, due to passion wanted to carry her away. Devraj Indra, his evil desires picks up a fight with him which laed for one year and the demon gets killed at the end of the year. The seed of Sangrahsutra sprouted in the form of a bony baby who was brought up by the nagas due to compassion. The baby was named Jalodbhava (Water born) (In the cover page picture bottom left corner the demon behind the trees watching Neelnag who visualizes the destruction caused by the cannibal.) This child Jalodbhava grew up to be giant cannibalistic fiend whose deprecation was limit less and he managed to obtain a three fold boon form lord Bramaha after performing a rigorons penance, that he

would not get killed is water or in dark ness, 2. Could chage his form at his will. 3. Could not be killed with the weapon of any Dev or Devi. Nilnaga after listening and seeing the woes of Nagas decided to approach his father Rishi Kashyapa grandson of lord Brahma. Who was then on a piligrimage to various places in India. Nilnag approached him and requested him to visit satidesha. The great saint had premeditated and delighted to complete his cosmic circle by visiting satisar. (Bottom picture-2) Kashyap rishi the great saint and grandson of creator was moved to see the plight of the people and practised a penance for along time and the gods and godness, fell. Compassion for him. At last all Devi Devtas decided to kill the demon and reached satisar one and all on their respective wahans (Picture lower right corner of the cover page). The demon suspecting the trouble hid himself in water and created artificial darkness. Lord Shiva took the sun in his hand as a torch and exchanged his trident (trishul) with Lord Vishnu who gave him suderhsan chakra. Lord Vishnu ordered Ananta (The king of Serpents) to break the mountain at Khadanyar Baramulla with his plough to drain off water (cover page picture top right corner). The Water of the Lake was drained off but the water of Pokri (Spring) near Hari Harbah (Present Day Pokhrilab) would continue to gush out. The Demon hid himself in this water. Mata Sarika the goddess of many devotees moved by the pity and in the form of a myana (in sanskrit Saree) (Sparrow) carried a celestial stone (pebble) and threw it upon the spring the source of the spring got temporarily blocked Lord Shiva & Lord Vishnu used their exchanged weapons and cut the head of the cannibal. The Stone of Mata Sarika grew into a huge serpent shaped Mountain under which the domain got burried forever, The Mountain came to be known as Hariparbat and is known with this name till date. It is also called Sharika peeth . Since then the land of the..... valley and lake came to be known as Kashypmar abode of Kashyap and later Kashmir. (Middle portion of Cover page)..... Mata Sarika is Ishtdevi of lot of devotees and Kashmiri families The stone assumed a form of Shri Yantra and SHR Sharika Chakare has been seen in the Shilla by many devotees time and again.

Satish Munsh

Hreem Bheejagatha nada bindu bharitham

Omkara Nadathmikaam,

B r a h m a n d a

Ganodhareem Gunavathim,

Jnaneswareem Jnanadam,

Ichagva Kridineem

Mahim Gathavadeem

Gandarwa Sevitham,

SriChakra Priya Bindu

Tharpana Param Sri Raja

Rajeswarim.

Salutation to Goddess **Rajarajeswari,**

Who got pleased by worship of **Shree chakra,**

Who is full of the sound and bindu (dot) arising out of "**Hreem**"

Whose soul is the holy sound "**OM**".

Who is slightly bend because of her huge breasts (because she feeds the universe)

Who is of a **great character.**

Who is goddess of knowledge, who gives **knowledge.**

Who plays as **per her wish.**

Who goes around the world.

And who is served by **celestial maidens.**

The bindu, represents Shiva-Shakti in union in the casual state from which all the other parts of the diagram, representing the cosmos, are evolved.

In India there are about 52 energy centers (शक्ति पीठ). But the energy centre of Hari Parbat (हारी पर्वत) rested on the Pradumn Peeth (प्रदुमन पीठ) is only one of its kind in the whole universe. There are various proofs to prove that the Shakti Peeth of Kashmir is unique and the most secretive one than the other Peeths

बीजैः सप्तभिस्स्जवला कश्तिरसौ या सप्तसप्तियुतिः सप्तार्षि
प्रणाताद्धि पदक जपुगा या सप्तलोकातिद्वत् ।

काश्मीर प्रवरेशमध्य नगरे प्रदुमनपीठे स्थिता, देवी
सप्तकसंयुता मगवती श्रीशारिका पातु नः

The whole hill of Hari Parbat seems to be the **Multi dimensional figure of the Shri Yantra** The geometrical

figure of Goddess Lalita (Sharika) and at every corner on this hill resides the presiding deities of the different angels and Triangle of this Shri Chakra.

Our tradition make us believe that on the day of Navreh (The New Year of K.P's) the Shri Chakra emits the maximum energy and lot people have actually witnessed the emerging Chakra's (Triangles) on the holy rock. On this day people observe a ritual by offering the Bal (बल-बलि) known as "**Tchout Kharun**" बोट खारिन on the hill top. In this article we will focus on the geometrical figure of the Mother Goddess.

Shakti is always accompanied by her Bhairava Sharika's is "**Vamdeva**" whose place is there over the hill lock of Sharika Parbat. (Hari Parbat)

The eighteen armed goddess mother **Jagatamba Sharika Bagwati** is also known as **Maha Tripursundhari** and is called folk lore as "**Harie**" sparrow. (word emerged from Sanskrit Hari Saree)

The entire hill is a "**Cosmo gram**" – representation and origin of the universal processes of emanation and re-absorption reduced to their essential outline.

Everybody be it Humans or deities or Rishis have their fixed place on this Sidha Peeth. So, many sages have attained great spiritual power by merely crumbling the hillock. The parikrama starts from Lord Ganesh and culminates at the holy place of Lord Hanuman.

The birthday of **Sharika** is celebrated on **Haar Navami** which falls around **June-July**.

It is believed that during the dark periods of Kashmiri Pandit history i.e. when they were forced to in the past leave the valley our fore fathers took shelter at a place where they got some solace. Because of this the place got its name as **Kasht + Nivaran = Kastwar now Kishtwar**.

Kashmiri Pandits have tremendous faith on the Mata Sharika so, they propitiated her to be present at Kishtwar too.

The Legend says that Goddess Sharika from Hari Parbat (Srinagar) came through Singhpora pass and took rest in the cave. It is believed that mother Sharika shifts during winter to this place known as Sarthal Mata which can be accessed from Kishtwar 19 km away.

We are thankful to the **Shri Shri Jagadamba**

Chakreshwar Sanstha Sharika Devi Angam (Polura Dok) J&K for providing us the vital data & information for this article.

Let us pray to goddess by this ancient mystic poetry in praise of Mother Sharika written by **Sh. Krishen Joo Kar** who was a great devotee of **Jagadamba**.

V. Wangnoo

श्री शारिका नमः (In Persian)

वन्दे शिलातान ईश्वरी, श्री शारिका देवि नमः

मेहरे चराचर ईश्वरी, श्री शारिका देवि नमः

नूरे जहाँ सुन्दरी ताबिन्दा मेहरे अनवरी

माहे अफरोज अखतरी, श्री शारिका देवि नमः

सिहमे गाजानफर वाहान अस्त, शिव शक्ति जिरेर अहन अस्त

लालो ज्वाहर दामन अस्त, श्री शारिका देवि नमः

बर हर सेह कारण बख्तरी, दर हरदू आलम सखरी

बर फरखे अन्दर अफसरी, श्री शारिका देवि नमः

गरदे राहत फोहले बसर, खाके घोरत नूरे कमर

संगे समीरत खिशत जर, श्री शारिका देवि नमः

तू वार दह रतने गारन, तू नव निघाने जावेदन

तू खाने गोहर शूद अयन, श्री शारिका देवि नमः

हर पेजा कारण बामुक्त तू, फरमान खाने शक्त तू

सर करदे जेरे तख्त तू, श्री शारिका देवि नमः

देवि। जगत माता तूही, शिवशक्ति गुरू त्राता तूही

माता पिता भरता तूही, श्री शारिका देवि नमः

जाहिर तूही बैदितन तूही, हाजित तूही नाजिर तूही

अब्बल तूही आखिर तूही, श्री शारिका देवि नमः

जागे रा सर्वा सामान तूही, शाहे शहँशाहान तूही

जिसे जहाँ अरा जौ तूही, श्री शारिका देवि नमः

लक्ष्मी जहाँआरा तूही, माया पिशन अफजा तूही

बुद्धि महा विद्या तूही, श्री शारिका देवि नमः

यक्रेश्वरत हाजत खा, सजो गदा रा पादशाह

वाह-वाह चा लक्ष्मी थापना, श्री शारिका देवि नमः

मन अज तू नाडी चक्रमन, ध्यान अज तू जपमाला यि मन

प्राण अज तू प्राणायम मन, श्री शारिका देवि नमः

मन आरूजुयम बे नवाह, उफतादमे बा दस्तो पा

दास्तन बेगैर अज तू दया, श्री शारिका देवि नमः

हे ईश्ट देवी शारिका, वास वोन छुय भक्तकार कृष्ण

गोयम तोता, जोयम दय, श्री शारिका देवि नमः

V. Wangnoo

LET US LEARN

Amush speaks to his grandfather.

Amush Tatha ji

What is the scientific secret of wearing (Tilak mark) on our forehead?

Grandfather Tathaji : What a lovely question you have asked my son Before I explain you The Scientific aspect of it? I would like to tell you in nutshell its dharmic (religious) aspect also. Wearing the Spiritual threads (Yagneopavit keeping a tuft of hair on the head (Shiksha), wearing Tilak and unwoven threads as belt with untailored cloth as under wear (Aatipan Sranpath) are the signs and symbols of being a hindu. So wearing a Tilak is one of them.

स्नानं दानं तथा होमो देवता पितृ कर्मच।

तत्सर्वं निष्फलं याति ललाटे तिलकं बना।।

ब्राह्मणस्तिलकम् कृत्वा कृत्यत्सिध्यां च तपणम्

Without wearing a Tilak on the forehead, taking a bath, offering Alms, doing meditation, performing yagyas, offering Devpooja, Pitrpooja or Karma all go waste. After wearing a Tilak a Brahman Should do Sandhya and Tarpam. There are many types of Tilaks, like Saffron, Chandan (Sandal wood), Ash (Bhasma) Vermillion (Kumkum) Red Oxide of mercury (Sindoor) Gopi Sandal Rakhta Sandal etc. I will answer your questions about now its Scientific aspect. The part of our brain called cerebrum is located in the front top part of the skull. It Controls, mental activities such as speech, behaviour thinking will and language. It controls the voluntary functions of the body and interpretes the skin sense. Such as touch, pain, pressure, temperature & vibrations a part of it is very near to the Central part of the forehead between the eye brows. It is the central point of the mind.

Over using of brain sometimes causes pain in the centre. Therefore, our Rishis & Munis devised a system c wearing a Tilak. All Doctors Vaidyas and Hakims realise th value of Sandal. It is cool the Tilaks of Sandalwood pas on the Central point of mind keeps the brain tissues, active soft cool and balanced. The energy rays inform of vibration enter the brain and do not excite the tissues & nerves. Th a person wearing a Tilak always will maintain a good bra power and hardly experiences a head ache.

Amush : Thank you Tatha ji I will ask you mc about it some other day. I have to do a little bit of Sch home work. May I take leave of you. Good Night Tatha O.K. Beta Shubratrī. Tstu lassun nauon the fouloun.

Sub Edi

श्री ज्वाला भगवती पूजन विधि

सामने जगतमाता ज्वाला भगवती का चित्र (Photo) रखिये

गणपति जी का ध्यान करें

ओं शुक्लाम्बर धरं विष्णु शशिवर्णं चतुर्भुजम्।

प्रसन्नवदनं ध्याये सर्वविघ्नौ पशान्तये ॥

अभिप्रीतार्थ सिद्ध्यर्थ पूजितो यः सुरैरपि।

सर्वविघ्नच्छिदे तस्मै श्री गणाधिपतये नमः ॥

गुरूः ब्रह्मा, गुरूः विष्णुः, गुरूः साक्षात् महेश्वरः।

गुरूरेव जगत् सर्वं तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

गुरवे नमः, परम गुरवे नमः, श्री परमेष्ठिने गुरवे नमः, श्री परमाचार्याय नमः ॥

आदिसिद्धम्यो नमः ॥

ज्वालादेवी का ध्यान / व नमस्कार करें !

ज्वालामुखि महाज्वाले ज्वाला पिंगललोचने।

ज्वालातेजे महातेजे ज्वालामुखि नमोस्तुते

अनामिका (Sun Finger) में पवित्रक पहनें (या फूल हाथ में रखें)

यदि अँगूठी हो तो (नग के बगैर) पवित्रक की जगह पहने

वसो पवित्रमसि शतघारं वसूनां पवित्रमसि सहस्त्रघारं।

अयस्मा वः प्रजाय संसृजामि, रायस्पोषेण बहुला भवित् ॥

रत्नदीप को तिलक व फूल (अक्षत) चढ़ावे

स्वप्रकाशो महादीपः सर्वतः तिमिरापहः।

प्रसीद मम गोविन्द दीपोऽयं परिकल्पितः ॥

धूप को तिलक व पुष्प (अक्षत) लगावें

वनस्पति रसो दिव्यो, गन्धाढ्यो गन्धवन्मः।

आधारः सर्वदेवानां धूपोऽयं परिकल्पितः ॥

सूर्य भगवान का ध्यान करे (Offer the flowers & Argh to sun)

नमो-नमो धर्म निधानाय, नमः सुकरतसाक्षिणे।

नमः प्रत्यक्ष देवाय, श्री भास्कराय नमो नमः ॥

निर्माल्य पात्र (थाली) में जल की धारा डालते हुए पढ़ें।

यत्रास्ति माता न पिता न बन्धुः भ्रातापि नो यत्र सुहृज्जनशच

न ज्ञायते यत्र दिनं न रात्रिः, तत्रात्मदीपं शरणं प्रपद्ये ॥

आत्मने नाराणाय आधार शक्तयै श्री ज्वाला देव्यै देव्यै

पूजन निमिते। दीप-धूप संकल्प्यात सिद्धिर अस्तु धूपो नमः, दीपो नमः

बायां जनेऊ रखकर पितरो को जल दान दे

नमः पितृभ्यः प्रते भ्यो, नमो धर्माय विष्णवे। नमो यमाय रुद्राय कान्तारपतये नमः

ऊँ तत सत् ब्रह्म अद्य तावत् आधाढ शुक्ल पक्ष चतुर्दशी

Day.....श्री ज्वाला देव्यै दीपः स्वधा धूपः स्वधा

पुनः दाये तरफ जनेऊ रखें -

यदि आप ज्वालापीठ पर बैठे हो तो आप
माता ज्वाला देवी पर जल चढ़ावे।

थोड़ा सा जल हाथों में धारण करके माता के चित्र (Photo) पर

जल की बूदों से पाध्य दे

पानी पाध्य (Offer water at feet) के लिए देवे

श्री ज्वाला देव्यै पाध्यं नमः

हाथ में पाध्य का बचा हुआ पानी छोड़कर नया पानी लेवे और

अर्घ्य देवे

श्री ज्वाला देव्यै अर्घ्यं नमः

तिलक लगाते हुए पढ़ें।

श्री ज्वाला देव्यै गन्धों नमः

अपने आप को मध्यमा अँगुली (Middle finger) से तिलक,

अर्ध-फूल चढ़ावें

परमात्मने पुरुषोत्तमाय, पंचभूतात्मकाय, विश्वात्मने मंत्रनाथाय,

आत्मने नारायणाय, आधार शक्तयै समालभनं।

गन्धो (तिलक) नमः, अर्घ्यो नमः, पुष्पं नमः ॥

फूल चढ़ाते हुए पढ़ें

ऊँ ह्रीं ज्वालामुख्यै नमः, शुभायै नमः, दुःखहारिण्याय नमः, बलिप्रियायै

नमः, नागकन्यायै नमः, मार्तण्डरूपाय नमः, मूलाधारायै नमः, दुर्गायहरायै

नमः, षट्चक्रस्थायै नमः, सुभद्रायै नमः, वितस्तायै नमः, ताप्यै नमः,

शिवसङ्गायै नमः, मलिमल्लुच्यै नमः, सन्ध्यायै नमः, अग्निवाहन्यै नमः,

अनीश्वर्यै नमः, बलाकार्यै नमः, स्कन्दमात्र नमः, गुप्तायै नमः, प्रकटाय

नमः, मनोरमाय नमः, वरदायै नमः, प्रेतस्थायै नमः, वहिनलोचनायै नमः, अग्निमुख्यै नमः, महादीप्तयै नमः, सेद्रायै नमः, वसुधरायै नमः, सप्तस्वरायै नमः, कालरात्र्यै नमः, महारात्र्यै नमः, महाविधायै नमः, ज्वालामुखीश्वरी देव्यै नमः, ऊँ महात्रिपुरसुन्दर्यै नमः, ऊँ ह्रीं श्रीं ज्वालामुखि मम सर्वशत्रून् भक्षय भक्षय ह्रीं फट् स्वाहा ।

श्री ज्वाला भगवतयै अर्घो नमः, पुष्पं नमः ॥

दीप/धूप चढाते हुए पढ़े व (चामर) करें

श्री ज्वाला भगवतयै धूपं, दीपं/कर्पूर परिकल्पयामि नमः ।

(फूल हाथों में लेकर)..... व (चामर) करें

लोलारब्ध स्थापित लुप्ताखिल लोकां,

लोकातीतं योगिभिर् अंतरं हृदि मृग्यम् ।

बालादित्य श्रेणि समान द्युति पुजर्जां,

गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

आशा पाश क्लेश विनाशं विदधानां,

पादाम्बोज ध्यान पराणां पुरुषाणाम् ।

ईशीम् ईशाङ्गार्घ्यं हर्यं तां तनुमध्यां,

शारिका अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

प्रत्याहार ध्यान समाधि स्थिति भावां,

नित्यं चिते निर्वृति काष्ठां कलयन्तीम् ।

सत्य ज्ञानानन्दमयीं तां तडित् आभां,

शारदा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

चन्द्रपीडा नन्दितमन्द स्मितवक्त्रां

चन्द्रापीडा लङ्कृत लोला लकभाराम् ।

इन्द्रोपेन्द्रा द्यर्चित पादाम्बुज युग्मां,

राज्ञी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

नाना कारैः शक्ति कदम्बैः भुवनानि,

व्याप्य स्वैरं क्रीडति यासौ स्वयमेका ।

कल्याणीं तां कल्पलताम् आनतिभाजां,

त्रिपुरा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

मुलाघारात् उच्छ्रित वन्तीं विधिरन्ध्रं,

सौरं चान्द्रं धाम विहाय ज्वलिताङ्गीम् ।

स्थूलां सूक्ष्मां सूक्ष्मतरां ताम्-अभिवन्द्यां

ज्वाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

आदि क्षान्ताम् अक्षर मूर्त्यां विलसन्तीं,

भूते भूते भूत कदम्बं प्रसविक्रीम् ।

शब्द ब्रह्मानन्दमयीं ताम् अभिरामां,

बाला अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

यस्याः कुक्षौ लीनम् अखण्डं जगत् अण्डं,

भूयो भूयः प्रादुर अमृत अक्षतमेव ।

भर्त्रा साधं तां स्फटिकाद्रौ विहरन्ती,

दुगा अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

यस्याम्-एतत्रोत्तम-अशेषं मणिमाला,

सूने यत्-वत् क्वापि चरं चाप्यचरं च ।

ताम् अध्यात्म ज्ञान पदव्या गमनीयां,

काली अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

नित्यः सत्यो निष्कल एको जगदीशः,

साक्षी यस्याः सर्गविद्यौ संहरणे च ।

विश्वत्राण क्रीडन शैलां शिवपत्नीं,

लक्ष्मी अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

पूजा काले माव विशुद्धिं विदधानो,

भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः ।

वाचां सिद्धि सम्पत्तिम् उच्येः शिवभक्तिं,

तस्या वश्यं पर्वत पुत्रो विदधाति ॥

गौरीम् अम्बाम् अम्बु रूहा क्षीम् अहम् ईडे ॥

माता पर फूलों का छत्र चढावे

श्री ज्वाला भगवतयै छत्रं परिकल्पयामि नमः ।

माता को आईना (Mirror) दिखाते हुए पढ़े ।

श्री ज्वाला भगवतयै आदर्शं परिकल्पयामि नमः ।

थोड़ा पानी किसी (निर्मात्य पात्र) में छोड़ते हुए पढ़े ।

श्री ज्वाला भगवतयै पूजन निमित्त धूप दीपात् सङ्कल्प सिद्धिरस्तु धूपो नमः दीपो नमः

साफ पानी निर्मात्य पात्र में छोड़ते हुए पढ़े

श्री ज्वाला भगवतयै वासो नमः

भगवती को मन से आधा प्रक्रम करें तथा माफी माँगे ।

अन्नं नमः अन्नं नमः आच्यम् आच्यम् अन्नम् अद्य दिने अद्य यथा ।

सङ्कल्पात् सिद्धिर अस्तु अन्नहीनं क्रियाहीनं विधिहीनं द्रव्यहीनं मन्त्रहीनं ।

यदगतं तत् संवम अछिद्रं सम्पूर्णम् अस्त

हाथ में पानी रख कर पढ़े ।

श्री ज्वाला भगवतयै आचमनीयं नमः

माता के सामने दक्षिणा रखें व पढ़े ।

एता भगवतयै सदक्षिणा अनेन प्रीयन्तां प्रीताः सन्तुः ।

(तत नैवेद्य) अब नैवेद्य लायें ।

नैवेद्य की थाली को छुकर मन्त्र पढ़ें

अमृतभुद्रया अमृतीकश्यः । अमृतमस्तु अमृतायातां नैवेद्यं सावित्रिणी सवात्रिस्य देवस्य त्वासवितुः हस्ताभ्यामादधे । श्री महागणपत्यादि कलश मण्डल देवतास्य, वासुदेवादिभ्यः विष्णु पंचायतन देवतास्यं । अन्यद् करी देव्यै क्षेमद् करी भवान्यैः सर्वशत्रु घातिन्यै इह राष्ट्रधिपतये रुद्रराज भैरवाय (only in Jammu Recite the name of the Bhairav of your area.) पञ्च चत्वारिंशद्वास्तोषपति याग देवातायः, इंद्रयादिभ्याः दशलोकपालेभ्यः, आदित्यादिभ्यो, एकादश ग्रहस्यः, महागायत्रे, सावित्रे, सरस्वतयै, हेरकादिभ्यो, वटुकादिभ्योः ऊँ तत्सद बद्धा अघतावत् तिथौ । असषाद्, शुक्ल, पक्षस्य चर्तुदयशाया Day वासरायां श्री ज्वाला भगवतयै (ईश्वरदेवि) संताषणार्थं श्री ज्वाला पूजन निमित्ते चोँ नमो नैवेद्यं नेवेदयामि ।

बद् का (जो इन ऋत पर मातृकाओं के लिए बाहर रखते हैं) धृत हुए पढ़ें । या काचिद्योगिनी रौद्रा सौम्या, घोरतरा परा, खेचरी, भूचरी, रमा तुष्टा भवन्तु में सदा, आकाशं मातृभ्यः, अन्नं नमः अर्घो नमः पुष्यं नमः (घटू को तिलक व अर्घ-फूल लगायें)

भगवती के लिए एक छोटी थाली में नैवेद्य रखें ।

श्री ज्वाला भगवतयै नैवेद्यं नेवेदयामि नमः

थोड़ा भोग अलग से बंत्रपालों के हेतु रखे व पढ़ें ।

यो अग्निम निवासति क्षेत्र क्षेत्रपालः साँकिकरः तस्मै निवेदयाम्बद् बलिं धानीय संयुक्तम् ॥

क्षां क्षेत्राधि पतये अन्नं नमः ।

रां राष्ट्राधि पतये अन्नं नमः ।

सर्वामयं वरप्रद मयिपुष्टि पुष्टपति दधातु ।

माता के विग्रह (फोटो) पर ज्ञामा पुष्प अर्पण करते हुए पढ़ें ।

ऊँ ज्वालाम्बुजसंस्थितां त्रिनयनां पीठ त्रया अधिष्ठिता ज्वालाम्बर

भूषितां सुवदनां नित्यामहृश्यां जनेः षट् चक्राम्बुजमध्यगां

वर गदाम्भोजान्भान्भ्रतीं चिद्रूपं सकलार्थं दीपनकरी ज्वालामुखी नौम्यम्

ऊँ जाज्वल्यमान वपुषा दश दिग्विभागान्स्त्रीपयन्त्ययम पद्म गदा वराढया ।

सिंह स्थिता शशिकला भरणा त्रिनेत्रा ज्वालामुखी हरंतु मोहतमः सदा नः ॥

आब्रह्म कौट जननीं महिषीं शिवस्य मुग्धसिन्तां प्रलयकोटि रवि प्रकाशाम् ॥

ज्वालामुखीं कनक कुण्डल शोभितांसां वन्दे पुनः पुनर पीह सहस्र क्लृवः ॥

देदीप्यमान मुकुट द्युतिमिश्र देवैर्दसैरिव द्विगुणितान्नि नखप्रदीपितम् ।

ज्वालामुखीं सकल मङ्गलमङ्गलां तामम्बां नतोडस्यखिल दुःख विपत्ति दग्धीम् ॥

शिव्यकुटाशपवनाम्बर सूर्य चन्द्रयष्ट्राख्य मूर्तिममलानपि पावयन्तीम् ।

ज्वालामुखीं पुणतकल्पलतां शिवस्य साम्राज्य शक्तिम् अतुलां महतीं नमामि ॥

नौमीश्वरं त्रिजगतोऽभ्युदानशीघ्रं ज्वालामहायं भवजालहर्षां नमामि ।

मोहायन्कार हरणे विमलेन्दुकान्ति देवीं सदा भगवती मनसा स्मरामि ॥

दुर्कम वापुभिरितस्तत एव दीप्तैः पापज्वलज्वलनजात शिखाकलापैः ।

दग्धं च जीवयतु मां परितो लुत्तं देवी दर्याद् हृदया अमृत पूर्ण दृष्टया ॥

ज्वालामुखी ज्वलननल्पलयाग्नि कोटिरिषभती रविशशि प्रति भान करीं ।

भक्तस्य भर्गवपुषा भवभर्जनाय भूयात्सदाभ्युदय वन दानान्यमुख्या ॥

त्वं चौषधीश मुकुटाडहमसाध्य रोगः त्वं चिद्रदीपितरहमत्र भवांध्यमग्नः ।

त्वं च अम्ब ! कल्पतरुरेद् अहं च भिक्षुः ज्वालामुखि प्रकुरु देवि यथोचितं मे ॥

यद् ध्यान केसरिसमा क्रमणोत्थमीतेः मर्म व्यथा जनकदुःख शतानि सध्यः ।

गोमयवन्ति परितो भशकान्दि शीकानस्मांश्च पालयतु सैव भवादिदुःखात् ॥

ज्वालामुखि क्षणमपीह विलम्बमन्व नातो ह्यनर्थ पतितः सहते विपन्नः ।

हस्तस्थिता अमृतकमण्डलु वारिणैव मां मूर्च्छितं इति जीवयं तापतप्तम् ॥

बाह्यान्धनाशन विधौ रविचन्द्र वहिन ज्योतीषि देवि दययाडजनयः पुरा त्वम् ।

तवतु रूपम् अखिला अन्तर मोह रात्रिचान्ता अन्तकारि तव यत्स्फुटादतो अन्तः ॥

मन्ये त्रिधाम नयने नयन त्रयं ते भक्तार्ति नाशन निमित्त विलोकनाय ।

मातः परं यदपि देवि तथाप्य घन्यः त्वदृष्टिपात रहितोस्म्यह्ला हातोघर्मि ॥

सत्यं ब्रवीमि श्रुपु चित मदाश्च मूर्ख मागाः कदापि विषयान्विषया अन्विषाकान्तम् ॥

ईशीम पार करुणां भवमीति भैत्रीम् अम्बां भजस्व सततं पर सौत्य द्वात्रीम् ॥

त्वं मे महेशि जननी परमाति हर्त्री त्वं मे पिता हिततमः त्वमहेतु बन्धुः ॥

त्वं मे भवाक्षितरणे दृढनीः त्वमेव दुःखामयाधि हरणे चतुःश्रय वैद्यः ॥

ज्वालां जगत् जनन संहरण स्थितीनां हेतुं गतिं मुषितं लज्जित दुःखितानाम् ।

उन्मोचनां च भवबर्धन दुर्गतीनां त्वां नौमि नौमि शरणं शरणागता नाम् ॥

ज्वालामुखी स्तवमिमं श्रणुयात् पठेत्तव यः श्रद्धया परमया बहुमति युक्तः ।

भूयात्स दग्ध बहु जन्म शतर्जिता अथो अविज्ञो प्यनेक जननाथित राज्य भूमिः ॥

आपन्नोस्मि शरण्योसि सर्वावस्थासु सर्वदा भगवती त्वां प्रपन्नोस्मि

रक्ष मां शरणागतम् इत्यादि क्षमापुष्पाणि दत्त्वा

उभाम्यां जानुभ्यां पाणिभ्यां शिरसा वचसा च उरसा

मनसा च नमस्कार करोमि नमः

Jyotishacharya & Karam Kand Shiromani

Sh. Kashi Nath Handoo (Shiv Nagar)

आद्राग्राणि शुद्धयन्ति मनः सत्वेन शुद्धयति ।

विद्योतपोध्यां भूतात्मा बुद्धिजानेन शुद्धयति ॥

The body is cleaned by water, the internal organ is freshened by truthfulness, the individual soul by sacred learning and austerities, the intellect by (true) knowledge.

- Manu

MATA JAWALA JI.....

ॐ उद्यच्चन्द्र मरीचि सन्निमुखीम् एकादशारामां,
पाशाम्मोजवरामयां कर तलैः संबिभ्रतीमादरात्।
अग्निन्दर्क विलोचनां शशिकलाचूडां त्रिवर्गोज्ज्वलां,
प्रेतस्थां ज्वलदग्निमण्डल शिखां ज्वालामुखीं नोम्यहम्।।

The peeth of Jawala Ji is situated at 20Km from Srinagar. There are three routes to reach here. One from **Ladhu**, one from **Balhama** one lastly from **Khanmoh**.

The third of Mother Jawala is surrounded by historical mountain range known as "Vastr Van" is a place known as "Khrew". At "Khrew" there is a beautiful spring known as "Aneek Nag".

Mata Kali represents **Moon**, **Mata Lalita** represents **Sun**, but **Mata Jawalamukhi** represents **Fire**.

The religious historical documents and the oral traditions of Kashmir tells us that once two demons "Chand" & "Mund" managed to steal away the "Sampadha" (Luxuries) of Devas. In Sanskrit Literature the "Treasure" or "Sampadha" is known as **खन** (equal to 10 Arab). This word **खन** became the **Khrew** in the course of time. The two demons after stealing the treasure the Lord Kubera (the treasurer of Devas) hid the treasure in a cave situated at the north direction of this "Vastr Van". The hillock around Jawala Ji.

Devas felt very perturbed and they started propitiating the Lord Shiva who after the great penance of Devas got pleased and requested the great energy in the form of "flames" to help the Devas in the distress.

The mother in the form of Shri Jawala Mukhi (the Cosmic fire) bestowed the desired desires of Devas by killing these demons and returning back the wealth to Devas.

After this Mother Jawala made the top of this hill as her permanent abode and is residing there in the shape of a rock. (शिखारूपेण)

Later all the divine forces too came to reside at this hillock to get the grace of Mother Jawala Ji. This rock shaped mother is in a levitating position and does not touch the ground.

"I mediate in my heart on that beautiful Jewel throne of bindu and nand, the circle of consciousness, in that cavity where a bright lightning like colour competes with the effulgence of a pale red gem" (Matrikabeda Tantra)

The seed mantra of yantra of Jawalamukhi is **Om Hrim Shrim Jawalamukhi Mama Sarvashaatrun Bhakshaya Bhakshaya Hum Phat Svaha**.

The yantra is a hex angle consisting of interlacing triangles. In the central triangle and bindu is the great temple of Jawalamukhi. The upper triangle is the Sundari temple and lower one is Kalika temple. Then there is a circle and eight petals, then 16 petals and three circles and earth square.

These 16 petals represent 16 Jawals (flames) in anti-clock wise direction.

(1) Varuni	(2) Vatyali	(3) Varahi
(4) Kulasundari	(5) Kuvari	(6) Kulika
(7) Kunthi	(8) Kutsita	(9) Kutila
(10) Kuhu	(11) Kunti	(12)

Kumbeshvari

(13)	Kunti	(14) Kuchari	(15) Kriti
(16)	Kriti		

The eight petals represent 8 maidens

(1) Maya	(2) Mohini	(3) Bala
(4) Bhagarupini	(5) Bhagavasa	(6) Bhirunda
(7) Mridani	(8) Baindeveshvari	

The 10 petals represent the happiness of Mother Jawala Ji. They are worshiped anti-clock wise

(1) Brahmi	(2) Shanbhavi	(3) Durga
(4) Varahi	(5) Kulakamini	(6) Narasimhi
(7) Kavmari	(8) Matangi	(9) Bhadra
(10) Ugratara		

Mother Jawalamukhi resides in the centre with her attendants **Jawalini, Jatini, Jata & Jalandhari**.

Every year of the bright 14th day of Ashad Jawal chaturdashi People worship of gracious mother is believe that the apparently 6ft high looking black stone rock is th manifestation of the Jawala which has turned the rock black

Some people have observed flames coming out from the base of this rock and consuming the Prasad (नेत्र) which is placed in front as offerings.

The Yatries & Bhaktas take a bath in this holy spring of "Aneek" and then proceed for the darshan of the Mothe Jawala. The "Aneek" spring has two parts one for men & another for the women folk. There is long series of stair made up of rocks to reach the main "peeth". The total number of steps are around 365.

It is said that this stair and the temple of Mata wa constructed by one ardent devotee of Mata whose name wa Dr. Bal Krishen Ji.

The temple is having octagonal shape and near about 12 landings.

We are thankful to **Sh. Maharaj Krishen Rain President Sh. Jawala Ji Samiti**, Khrew for providing th vital information and historical data regarding the Jawal Peeth.

GLOBAL WORKSHOP ON

Samuhik International Indrakshi Recitation Jap

It has been observed that 11th July, 2008

आषाढ़, शुक्ल पक्ष नवमी (हार नवम्) साँय काल 7.30 p.m. is a special nakshatra & pradush for pleasing gods and goddesses. Mata Mahamaya Durga Bhagwati is supposed to be in her serene and very happy mood on this Nakshatra and pradush . Reciting indrakshi Maha Mantra 10 times (dasham) collectively with free mind whatever place, poster & position shall please Mahamaya Durga Bhagwati. A collective jap of this sort has great strength, spiritual value and sanctity.

This jap will help us and the whole world to eradicate our miseries, diseases fears, disappointments, displeasure, discontentments and disbeliefs casued by insurgency, termoil, exodus, disunion and dislocation. In order to please the goddess please invest these few minutes for the betterment of the community and world in general to obtain lot of cosmic energy from Mahamaya. For futher information. visit us at w.w.w.satisarorg. or email to satisar2000@yahoo.com.

For the inforamtion of the brave youth of the community (our future community!)

Dear Sanginic enthusiasts Youth of the Community, Satisar foundation has a dream of seeing this hapless K.P. Community and its youth, happy propsous and full of spiritual moral and ethical values. It seems that the marriages taking place out side the community (Intermarriages) have posed a threat and the matter has become of concern for many of us especially elder generation. Its implications are multidimensional. We propose to have an international debate on the same. **Laavuy buad guy.** (Young minds are always sharp) . They have to write in favour of or against the intermarriages. Intermarriage mean marriage outside the Kashmiri Pandits Community and not within it anyway. Age group : 16 to 24 years, not more than 1500 words.

send it to : Incharge social division Satisar foundation P. Box No. 118, H. P. O. Jammu. J&K or E-mail : it to satisar2000@yahoo.com. on or before 15th of August. Each for & against best selected essays will be published and the writers will be made to participate in the Debate were they will be Suitably awarded.

IN ORDER TO ENABLE US TO FULFIL OUR COMMITMENT TO SEE PROJECTS THROUGH, WE APPEAL OUR GENEROUS COMMUNITY MEMBERS INDIVIDUALLY AND COLLECTIVELY TO COME FORWARD TO FINANCE A PART OR WHOLE OF ANY OF THE PROJECTS. WE ALSO LOOK FORWARD TO. SMALL CONTRIBUTIONS FROM OUR PATRONS TO KEEP THE FLAME OF " SATISAR" ALWAYS KINDED. ANY RELIGIOUS LITERATURE WHICH YOU THINK SHOULD REACH THE COMMUNITY MEMBERS MAY BE SENT TO RESEARCH DIVISION OF FOUNDATION FOR PUBLICATION.

FOR DETAILS CONTACT OUR EDITORIAL BOARD CELL NUMBERS FOR ANY CONTRIBUTION/ASSISTANCE.

Social Code

1. PRESERVE AND PROMOTE OUR LANGUAGE;

- By conversing in Kashmiri with our children and encouraging them to learn, speak and interact in Kashmiri.
- By interacting and speaking with out fellow community brethren in Kashmiri.

2. PROTECT OUR IDENTITY;

- By imbibing a sense of pride in our unique social, cultural and spiritual tradition.
- By maintaining our age-old social marital order and promoting and encouraging marriages within the fold.

3. UPHOLD OUR TRADITIONS;

- By following the indigenous scientific Lunar calender in observing rituals, festivals, special occasions etc.
- By celebrating birthday's, rituals, religious occasions and unique Kashmiri Pandit festivals.

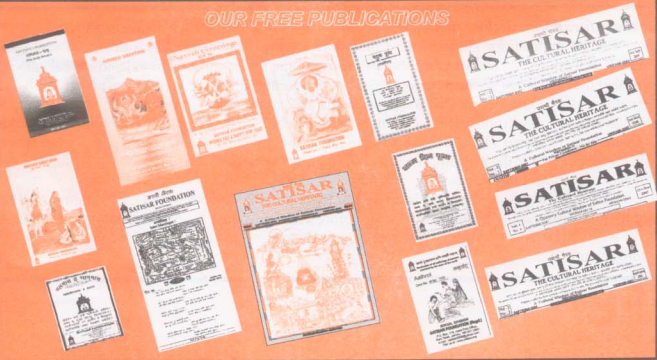
4. STRENGTHEN OUR BROTHERHOOD;

- By expanding our social circle and
- By caring for each other; Mutual care is the only ray of hope for our Survival in Exile.

5. STRENGTHEN SOCIO-CULTURAL INSTITUTIONS;

- Physically, intellectually and financially, as these are the pillars of our Identity.

OUR FREE PUBLICATIONS

द्वज सुपर्णा सयुजा सखाया, स्मानं वृक्षं परिषस्वजाते ।
तयोरन्यः पिप्पलं स्वरद्वत्य, नश्नन्नयो अभिचाकशीति ॥

Two birds; living together and friendly to each other reside on one and the same tree; out of the two one eats the fruits (The result of past deeds) with great relish, the other one, not eating; merely looks on (Manduka - Illrd).

Kindly make us understand this riddle - Satisar

Hony. Editor..... Virender Wangnoo (9419192733)
Sub-Editor Satish Munshi (9419195317)
DTP & Setting..... Ajay Wuthoo (9419124626)
Published by Sh. S.L. Tickoo (Chairman)
0191-2555077

Printed at
High-Tech Printers,

Main Chowk, Janipur, Jammu 9419131650, 9906256577

SATISAR FOUNDATION

Post Box No. 118, Head Post Office (Jammu) J&K

Call : 9419113414, 9419623511, 0191-2593948

e-mail -Satisar 2000@yahoo.com

Visit us at www.Satisar.org